

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-11-26
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 864-18
samt M 865-18

KLAGANDE

1. Anita Wandel
Bandholtzgatan 27 A
432 52 Varberg

Ombud: Sten Wandel
Bandholtzgatan 27 A
432 52 Varberg

2. Strandmiljö Laholm
c/o Sten Wandel
Adress som ovan

MOTPARTER

1. Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Advokat Caterina Carreman
Foyen Advokatfirma KB
Stora Nygatan 33
411 08 Göteborg

Ombud: Advokat Andreas Lindström
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 22
211 34 Malmö

2. Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Advokaterna Caterina Carreman och Andreas Lindström
Adress som ovan

3. Kenneth Ejnarsson
Bivägen 37
312 35 Laholm

Dok.Id 409294

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

4. Ann-Christin Johansson
Lasses väg 11
312 61 Mellbystrand

5. Bo Göran Karén
Görans väg 8
312 61 Mellbystrand

6. Marie Karén Alfe
Görans väg 8
312 61 Mellbystrand

7. Kerstin Andersson
Ränneslön 193
312 95 Laholm

8. Bertil Magnusson
Rapphönsvägen 7
312 61 Mellbystrand

9. Ingegärd Paulsson
Södra Strandvägen 44
312 61 Mellbystrand

10. Ingemar Paulsson
Södra Strandvägen 44
312 61 Mellbystrand

11. Olof Paulsson
Karins väg 6
312 61 Mellbystrand

12. Inga Persson
Korhallsvägen 1
432 78 Tvååker

13. Bengt-Göran Ejnarsson
Mellby 525
312 96 Laholm

ÖVERKLAGADE BESLUT

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut 2016-08-29 i ärende nr 505-5450-16,
se bilaga 1
Länsstyrelsen i Hallands läns beslut 2016-11-22, i ärende nr 505-6350-16,
se bilaga 2

TIDIGARE AVGÖRANDEN

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom 2017-04-25 i
mål M 3520-18, se bilaga 3

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom 2017-04-25 i
mål M 4737-18, se bilaga 4

SAKEN

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut 2016-08-29 samt 2016-11-22 angående att inte
vidta några åtgärder i anledning av motorfordonstrafik på stranden i Laholms
kommun; delvis återförvisade mål (M 3520-16 och 4737-16)

DOMSLUT

1. Laholms kommun förbjuds att främja motorfordonstrafik och parkering av
motorfordon på strandområdena i Skummeslövsstrand och Mellbystrand
genom att underhålla nedfarter till stranden, anvisa till parkeringsplatser på
stränderna via hemsida eller annan information, sätta upp skyltar med
anvisningar för motortrafik eller parkering av motorfordon samt annat
iordningsställande härför på eller i anslutning till strandområdena.
 2. Yrkandena om syn avslås.
-

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (nedan nämnden) har genom skrivelse den 29 juni 2016 meddelat Anita Wandel att nämnden inte i anledning av hennes begäran avser att vidta några åtgärder för att begränsa störningar m.m. från motorfordonstrafik på stranden i Laholms kommun. Anita Wandel överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Hallands län (nedan länsstyrelsen), som den 29 augusti 2016 (dnr 505-5450-16) beslutade att återförvisa ärendet till nämnden för prövning av strandtrafikens förenlighet med gällande detaljplan samt att avslå överklagandet i övrigt.

Nämnden har i beslut den 21 oktober 2015 (MBN § 158) lämnat en begäran från Strandmiljö Laholm (nedan föreningen) om att förbjuda motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd. Föreningen överklagade beslutet till länsstyrelsen, som avvisade överklagandet p.g.a. bristande klagorätt. Föreningen överklagade avvisningsbeslutet till Mark- och miljööverdomstolen som fann att föreningen var klagoberättigade i enlighet med miljöbalken och återförvisade ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. Länsstyrelsen fattade beslut den 22 november 2016 att återförvisa ärendet till nämnden för prövning av strandtrafikens förenlighet med strandskydd, att pröva frågan om strandtrafikens förenlighet med artskydds-förordningen i ett nytt särskilt ärende samt att avslå överklagandet i övrigt.

Länsstyrelsens beslut den 29 augusti 2016 och den 22 november 2016 överklagades till mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, som genom domar den 25 april 2017 i mål M 3520-16 och M 4737-16 bl.a. förbjöd Laholms kommun att upplåta strandområdena i Skummeslövsstrand och Mellbystrand för parkeringsändamål (p. 1 i domsluten).

Efter att domarna överklagats fann mark- och miljööverdomstolen att p. 1 i de överklagade domarna hade meddelats till kommunens och vissa enskilda fastighetsägares nackdel utan att de hade fått tillfälle att yttra sig, vilket utgjort rättegångsfel. Mark- och miljööverdomstolen återförvisade p.1 i domsluten till mark- och miljödomstolen. Övriga delar av domarna står dock fast.

Mark- och miljödomstolen har efter att handläggningen återupptagits utöver tidigare parter berett följande möjlighet att yttra sig i målen: Laholms kommun, Bo Göran Karén, Marie Karén Alfe, Ingegärd Paulsson, Ingemar Paulsson, Olof Paulsson, Kerstin Andersson, Bengt-Göran Ejnarsson, Kenneth Ejnarsson, Ann-Christin Johansson, Inga Persson och Bertil Magnusson.

Då målen rör samma fråga och stödjer sig på samma grund har domstolen funnit lämpligt att avgöra dem genom en gemensam dom.

YRKANDEN M.M.

Anita Wandel och Strandmiljö Laholm har yrkat att bilkörning på stranden ska förbjudas. Till grund för sina yrkanden har de anfört i huvudsak samma skäl som tidigare (se bilaga 1-4) med följande förtydliganden. Kommunen ska anses vara verksamhetsutövare då de sköter all administration, renhållning och skötsel som rör bilkörning och parkering på stranden. De har därmed de facto kontroll över verksamheten. Kommunen är också den största delägaren i den stora tångallmänning som finns på stranden. Kommunen har inte uppfyllt sin utredningsplikt eftersom det är deras ansvar att presentera utredning som visar att körningen på stranden är ofarlig.

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun har bestritt bifall till yrkandena och begär syn. Till grund för sin inställning har nämnden anfört samma skäl som i tidigare prövning (se bilaga 1-4).

Laholms kommun (nedan kommunen) har bestritt bifall till yrkandena och begär syn. Kommunen har i huvudsak anfört samma sak som tidigare (se bilaga 1-4) med följande förtydliganden. Kommunen är inte att anse som verksamhetsutövare det är de enskilda fastighetsägarna som ska ses som verksamhetsutövare. Av det material som finns i målet framgår inte att bilkörningen skulle utgöra en olägenhet för människors hälsa. Stranden som är aktuell i detta mål är en strand med låg känslighet och en god förmåga till naturlig återhämtning. Anita Wandel och Strandmiljö Laholm har inte redovisat vilken expertis som ligger till grund för

påståendet om att bilkörningen skulle ligga bakom stranderosionen. Effekten av bilkörningen och dess eventuella påverkan på stranderosionen är högst tveksam och det framgår inte av Sweco:s rapport att det finns ett direkt eller indirekt samband. Vid ett eventuellt förbud kommer det att bli en högre belastning på sanddynorna då parkering kommer att ske en bit före stranden och ett stort antal personer kommer att gå över dynorna. Det är en polisiär angelägenhet att ingripa mot camping på förbjudna platser och därför ingenting som kommunen kan ingripa mot.

Kommunen har åberopat skriftlig bevisning i form av "Saneringsmanual för olja på svenska stränder" (MSB 0134-09) samt en rapport från Sweco "Laholms stranderosion".

Bo Göran Karén, Marie Karén Alfe, Ingegärd Paulsson, Ingemar Paulsson, Olof Paulsson, Kerstin Andersson, Bengt-Göran Ejnarsson, Kenneth Ejnarsson och Ann-Christin Johansson har bestritt bifall till yrkandet och begär syn. De har i huvudsak anfört följande. Ett förbud skulle innebära att tillgängligheten till deras egen mark inskränks och möjligheten att ta sig ner till stranden för att fiska med båt försvinner. Vidare skulle det leda till en minskad framkomlighet för dem själva och för räddningsfordon under sommaren då många istället kommer parkera i bostadsområdet.

Inga Persson och Bertil Magnusson har givits tillfälle att yttra sig men har inte avhört.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har att pröva frågan om någon tillsynsåtgärd i enlighet med miljöbalken ska vidtas i anledning av påtalad motortrafik och parkering av motorfordon på stränderna i Mellbystrand och Skummeslövsstrand.

Utgör åtgärderna miljöfarlig verksamhet?

Med miljöfarlig verksamhet avses enligt definitionerna i 9 kap. 1 § miljöbalken bl.a. användning av mark på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa

eller miljön genom bl.a. utsläpp eller förorening av mark, luft och vattenområden eller som kan medföra olägenheter för omgivningen genom bl.a. buller, skakningar eller annat liknande.

Med olägenhet för människors hälsa avses enligt 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Den återopade skriften ”Saneringsmaterial för olja på svenska stränder” är utarbetad som ett beslutsstöd för personal och arbetsledare vid saneringsinsatser efter oljeutsläpp. I materialet framgår att saneringsmetoden ”naturlig återhämtning” kan vara lämplig vid mindre oljeförorening på sandstränder där det socioekonomiska värdet är litet och det är acceptabelt att saneringen tar längre tid; månader och år. Vidare framgår att metoden inte ska användas när det gäller oljetyper som innehåller giftiga komponenter som PCB och tungmetaller (se s. 21-22 och 39).

Sweco har i sin rapport (se s. 68) uttryckt följande: ”Bilkörning på stranden har pågått under lång tid i Laholm och är en del av den lokala kulturen för många boende i Laholm. Bilkörningen riskerar dock att medföra negativa konsekvenser på miljön, både när det gäller risk för förorening av strand- och vattenområdet samt påverkan på dynbildning.”

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning innebär både trafik med motorfordon på stranden och parkering av motorfordon där - i vart fall i den omfattning som visats i målet - användning av mark som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom förorening av mark eller vattenområde och får anses utgöra en miljöfarlig verksamhet.

Vem är verksamhetsutövare?

Kommunen har anfört att den inte är verksamhetsutövare för den trafik och parkering som sker på stranden eftersom det är fastighetsägarna som har rådighet över stranden. Domstolen konstaterar att flera fysiska eller juridiska personer kan

anses vara verksamhetsutövare på samma gång (se prop. 1997/98:45, Del 1 s. 361 och MÖD 2010:19).

Kommunen har uppgivit i målet att de underhåller nedfarter till stranden, har satt upp skyltar för parkering, samt anvisar parkering till delar av stranden. Av fotografier i överklagandet och i Sweco:s rapport framgår att kommunen även skyltat hastighetsbegränsning för stranden invid nedfart, skyltat förbud för motortrafik på delar av stranden, samt ställt upp avgränsningar för trafiken på stranden.

Mark- och miljödomstolen finner, mot bakgrund av de åtgärder kommunen har vidtagit för att främja motortrafik och parkering av motorfordon på stranden, att kommunen är verksamhetsutövare för denna verksamhet.

Finns behov av tillsynsåtgärd?

Mark- och miljödomstolen finner att verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Även om en verksamhet inte är anmälningspliktig har verksamhetsutövaren ett ansvar att följa miljöbalkens allmänna hänsynsregler och regeln om egenkontroll i 26 kap. 19 § miljöbalken.

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. miljöbalken iakttas.

Av 2 kap. 6 § samma lag följer att det för en verksamhet ska väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Av utredningen i målen framgår att det rör sig om förhållandevis omfattande motortrafik och parkering som pågår året runt men intensifieras under sommar-månaderna. Det aktuella området utgör riksintresse för naturvård och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, samt det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § samma lag. Motortrafiken och parkeringen av motorfordon äger rum på ett sådant markslag

som är känsligt för bl.a. föroreningar och detta utan att marken har hårdgjorts och uppsamlingssystem för omhändertagande av dagvatten m.m. har anordnats. Mark- och miljödomstolen bedömer att trafiken och parkeringen riskerar att påtagligt skada riksintressena enligt nyss nämnda lagrum.

Domstolen anser inte att den avvägning som ska göras enligt 2 kap. 6 § miljöbalken mot den utredning som presenterats i målen kan falla ut till motortrafik- och parkeringsverksamhetens fördel. Sandstränder, som saknar alla skydd mot sådana föroreningar som är typiska för motortrafik och parkeringar av motorfordon, exempelvis olja, partiklar från däckslitage m.m., måste typiskt sett anses vara mycket olämpliga att framföra eller parkera motorfordon på. I målen saknas underlag som ger stöd för att det inte skulle vara motiverat att överväga alternativ lokalisering av parkeringen eller alternativa sätt att tillgodose behovet av tillgång till strandområdet för besökare.

Tillsynsmyndigheten kan ställa krav på verksamhetsutövare med stöd av bestämmelserna om tillsyn i 26 kap. miljöbalken. Av 26 kap. 9 § samma lag framgår att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt de föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda får dock inte tillgripas.

Mot bakgrund av risken för både miljöskada och olägenheterna för människors hälsa kan motortrafik- och parkeringsverksamheten som kommunen utför på stranden inte anses vara tillåten. Kommunen har, trots den information man erhållit om miljöriskerna, inte självantagit några åtgärder för att få verksamheten att upphöra. Mark- och miljödomstolen finner att den miljöfarliga verksamheten ska förbjudas i enlighet med domslutet.

Vem berörs av beslutet?

Vad gäller övriga fastighetsägare och andra eventuella rättighetshavare på och invid ifrågavarande stränder hindrar ett förbud för kommunen att främja motorfordons-

trafik och parkering av motorfordon på stränderna inte dessa från att nyttja sina fastigheter eller utöva sina rättigheter på samma sätt som tidigare. Mark- och miljödomstolen finner därmed att ingen ytterligare part utöver dem som nu har hörts i målet är berörd på ett sådant sätt att den ska beredas tillfälle att yttra sig i målet.

Frågan om syn

Mot bakgrund av ingivet bildmaterial och övrig utredning i målen finner domstolen att det saknas anledning att hålla syn och yrkandena därom avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 5 (MMD-02)

Överklagande senast den 17 december 2018.

Anna Rapphed

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit tf. rådmannen Anna Rapphed, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors. Föredragande har varit beredningsjuristen Emelie Lüning.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BESLUT

1 (5)

2016-08-29

505-5450-16

Anita Wandel
Vipemöllevägen 103
224 66 Lund

(Delg.kv.)

Överklagande av beslut den 29 juni 2016 (dnr 2016-001378 Mi) att lämna hemställan om förhindrande av motorfordonstrafik på strand utan åtgärd, Laholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen återförvisar ärendet till nämnden för prövning av strandtrafikens förenlighet med rådande detaljplan.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning. Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som du begär. Du bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas. Överklagandet får gärna skickas per e-post till halland@lansstyrelsen.se.

Historik och tidigare handläggning

Bilkörning och bilparkering har sedan flera årtionden ägt rum i Skummeslövstrand och Mellbystrand. Körningen har under en längre tid väckt missnöje hos närboende och frågan om dess tillåtlighet har vid ett flertal tillfällen varit uppe för prövning. De senaste åren har strandkörningen behandlats i ett flertal ärenden enligt nedan:

Den 21 november 2012 (MBN § 141) beslutade Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (nämnden) att körningen inte utgjorde någon olägenhet för människors hälsa eller miljö. Beslutet överklagades av Stefan Eliasson, men länsstyrelsen avvisade 1 februari 2013 (dnr 505-15-13) överklagandet eftersom Stefan Eliasson inte visats vara sakägare.

Den 25 mars 2015 (dnr 2015-24 Mi) meddelade nämnden i en skrivelse till klagande Karin Werke att det inte fanns skäl att ställa krav enligt miljöbalken på den aktuella motorfordonstrafiken. Karin Werke överklagade skrivelsen och länsstyrelsen fann att den var överklagbar. Länsstyrelsen avslog emellertid överklagandet den 1 maj 2015 (dnr 505-3005-15) eftersom buller och avgaslukt sannolikt inte skulle medföra någon störning för närboende vid stillsam körning och eftersom dynkanterna inte antogs ha några egentliga naturvärden. Karin Werke överklagade länsstyrelsens beslut och begärde inhibition. Mark- och miljödomstolen i Vänersborg avslog genom delbeslut den 26 maj 2015 (mål nr M 1931-15) inhibitionsyrkandet men yttrade att körningen var att betrakta som miljöfarlig verksamhet för vilken Laholms kommun var ansvarig såsom verksamhetsutövare. Ärendet prövades emellertid aldrig i sak av domstolen som avskrev ärendet den 6 oktober 2015 på grund av den klagandes bortgång.

Den 21 oktober 2015 (dnr 2015-1475 Mi) beslutade nämnden åter att lämna en begäran om åtgärder mot strandkörningen utan åtgärd. Föreningen Strandmiljö Laholm överklagade nämndens beslut, men länsstyrelsen fann att föreningen inte var klagoberättigad och avvisade överklagandet den 4 februari 2015 (505-7582-15). Föreningen överklagade länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg. Domstolen avslog överklagandet genom dom den 1 april 2016 (mål nr M 1074-16). Föreningen överklagade domen till Mark- och miljööverdomstolen. Något besked om prövningstillstånd har ännu inte meddelats.

Redogörelse för ärendet

Anita Wandel inkom den 10 juni 2016 med en skrivelse till nämnden, i vilken hon önskade att kommunen skulle vidta åtgärder mot strandkörningen. Nämnden beslutade den 29 juni 2016 (dnr 2016-001378 Mi) att besvara Anita Wandels skrivelse med att det inte finns skäl att ställa krav enligt miljöbalken på motorfordonstrafiken på stranden i Laholms kommun. Som skäl för beslutet angavs bland annat följande:

Buller och luftföroreningar från trafiken på stranden bedöms inte vara av sådan omfattning att den utgör någon olägenhet för människors hälsa. Risker för förorening av yt- och grundvatten bedöms som liten, liksom risken för större läckage av olja. Risker för skador på djur- och växtliv bedöms som liten, så länge dynkanten inte påverkas. Nämnden får inte ingripa mot terrängkörning eftersom det är en polisiär angelägenhet.

Anita Wandel har överklagat nämndens beslut och yrkar att länsstyrelsen med upphävande av det aktuella beslutet återförvisar ärendet till Laholms kommun med instruktion om att myndigheten ska vidta åtgärder som medför att trafiken på stranden upphör. Alternativt yrkas att länsstyrelsen direkt förordnar att sagda åtgärder vidtas. I överklagandet anför hon bland annat följande:

Bilar och andra motorfordon framförs på stranden i Skummelövsstrand och Mellbystrand. Detta har pågått under en längre tid och i stor omfattning. Körningen

orsakar buller och andra olägenheter för närboende, skador på växt- och djurliv samt risk för andra miljöstörningar. Risken för allvarliga skador och dödsfall är betydande för människor som vistas på stranden i rekreationssyfte. Användningen av stranden är att betrakta som miljöfarlig verksamhet som kommunen måste ingripa mot.

Störningen är inte av tillfällig natur. Risken för oljeutsläpp eller liknande är också betydande, eftersom 2 500 bilar kan befinna sig på stranden vissa sommardagar. Uppskattningsvis sker minst 110 420 fordonsrörelser per år på stranden. Buskörning förekommer också. Omfattande camping sker på stranden, men kommunen har valt att inte ingripa mot den.

Stranden har blivit hårt packad av all fordonstrafik. Kapillärkraften ökar i hårt packad sand, vilket gör att stranden alltid är fuktig. Därmed blåser ingen torr, lös sand iväg för att bilda nya dynor till skydd mot stormar. Det finns 16 bilnedfarter till stranden och dessa medför skador på hed och dyner.

Trafiken på stranden utgör ett brott mot terrängkörningslagen. På stranden finns varken planlagd väg eller annan vägrätt. Vidare strider strandtrafiken mot gällande detaljplan, eftersom stora delar av det aktuella strandområdet är planlagt som parkmark.

I överklagandet har Anita Wandel också länkat till en film som visar hur vatten sköljs upp längs med Rydholmsvägen i Skummeslövsstrand i samband med en storm.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken, MB, avser begreppet olägenhet för människors hälsa sådan störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

I enlighet med 26 kap. 1 § MB ska tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Det framgår av 26 kap. 9 § MB att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får dock inte tillgripas.

Enligt 16 kap. 12 § MB får överklagbara domar eller beslut överklagas av bland annat den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot.

Som framgår av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) är körning på barmark i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet.

Länsstyrelsens bedömning

Det nu överklagade beslutet är formulerat som ett svar på en skrivelse, men beslutet innebär att klagomålsärendet lämnas utan åtgärd. Länsstyrelsen finner därmed att beslutet är överklagbart.

Anita Wandel äger fastigheten Laholm Skummeslöv 3:70 med adress Wingrens väg 5 i Mellbystrand. Fastigheten ligger i nära anslutning till stranden där motortrafik sker. Mot denna bakgrund bedömer länsstyrelsen att det överklagade beslutet angår Anita Wandel på ett sådant sätt som avses i 16 kap. 12 § miljöbalken och att hon därför är klagoberättigad.

Anita Wandel har anfört att körningen på stranden är lagstridig på flera sätt. Bland annat uppger hon att körningen strider mot gällande detaljplan. Detta har dock inte prövats av nämnden. Länsstyrelsen kan inte avgöra frågan som första instans, varför ärendet i denna del måste återförvisas till nämnden för prövning.

Anita Wandel anför också att körningen medför störningar för människors hälsa och miljön. Av förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 2, s. 109) framgår att begreppet olägenhet för människors hälsa endast omfattar sådana störningar som är av någon betydelse och som inte är av helt tillfällig natur samt som kan vara skadliga i antingen fysiskt eller psykiskt hänseende på en människas hälsotillstånd. Även sådana störningar som i första hand påverkar välbefinnandet i inte ringa grad omfattas. Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan anses vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande, till exempel buller.

Länsstyrelsen har i tidigare beslut 1 maj 2015 (dnr 505-3005-15) noterat att buskörning pågår på stranden, vilket med stor sannolikhet medför buller och avgaslukt som kan vara störande för människor som befinner sig i närheten. Även körning på stranden i allmänhet kan säkerligen upplevas som störande, i synnerhet för närboende. För att störningen ska anses vara en olägenhet enligt miljöbalken måste den dock vara av mer än av helt tillfällig natur. Länsstyrelsen vidhåller sin tidigare bedömning att stillsammare körning på stranden sannolikt inte orsakar någon svårare störning för de närboende genom buller eller avgaslukt. Den buskörning som pågår på stranden bedöms inte vara av en sådan omfattning att den kan anses innebära som en olägenhet för människors hälsa.

Nämnden har bedömt att risken för skador på djur- och växtlivet är liten såvida inte dynkanten påverkas. Länsstyrelsens delar denna bedömning och finner att de aktuella dynkanterna heller inte uppvisar några egentliga naturvärden. Eventuella

miljöstörningar på grund av körningen får antas vara förhållandevis lindriga. Risken för oljeläckage bedöms vidare vara liten. Länsstyrelsen finner därmed att risken för skador på djur- och växtlivet är för liten för att det av denna anledning skulle finnas skäl att ingripa mot körningen på stranden med stöd av miljöbalken.

Länsstyrelsen vidhåller också att eventuella brott mot terrängkörningslagen är en polisiär angelägenhet och att länsstyrelsen inte kan utreda denna fråga. Det står dock var och en fritt att anmäla misstänkta överträdelser av terrängkörningslagen till Polismyndigheten.

Överklagandet i övrigt ska, på grund av ovan angivna skäl, avslås.

I detta ärende har chefsjuristen Peter Jupén varit beslutande och länsjuristen Tina Risberg varit föredragande. I handläggningen har även biträdande enhetschef Mauritz Sandholm deltagit.

Peter Jupén

Tina Risberg

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia:

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (mejl)
sten@wandel.info

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BESLUT

1 (5)

2016-11-22

505-6350-16

Se sändlista

(Delg.kv.)

Överklagande av Miljö- och byggnadsnämndens i Laholms kommun beslut den 21 oktober 2015 (MBN § 158) att lämna begäran om förbud mot motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd, Laholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen återförvisar ärendet till miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun vad gäller strandtrafikens förenlighet med bestämmelserna om strandskydd.

Länsstyrelsen beslutar att pröva frågan om strandtrafikens förenlighet med artskyddsförordningen i ett nytt, särskilt ärende.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning. Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som du begär. Du bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas.

Historik och tidigare handläggning

Fordonstrafiken på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand har pågått i många års tid och har varit föremål för ett flertal prövningar (se exempelvis länsstyrelsens ärenden nr 505-3005-15 och 505-5450-16). Klagomål från olika personer angående fordonstrafiken har i omgångar framförts till Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun.

Länsstyrelsen har i beslut 2016-02-04 (dnr 505-7582-15) avvisat Föreningen Strandmiljö i Laholms (föreningen) överklagande. Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har emellertid i dom 2016-09-08, mål nr M 3574-16, tillerkänt föreningen klagorätt enligt miljöbalken och undanröjt underinstansernas beslut och återförvisat ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Postadress
301 86 HALMSTAD

Besöksadress
Slottsgatan 2

E-post
halland@lansstyrelsen.se

Telefon
010-224 30 00

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har nu att pröva föreningens överklagande i sak i enlighet med MÖD:s dom.

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (nämnden) beslutade den 21 oktober 2015 (MBN § 158) att lämna begäran om förbud mot motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd. Som skäl för beslutet angavs bland annat följande: Föreningen Strandmiljö Laholm har inkommit med en skrivelse till Miljö- och byggnadsnämnden angående motorfordonstrafik på stranden i Skummeslöv och Mellbystrand. Föreningen anför att trafiken på stranden är en sådan miljöfarlig verksamhet som nämnden måste ingripa mot, samt att trafiken utgör ett brott mot terrängkörningslagen. Störningar från strandtrafiken omfattas av miljöbalken, men nämnden bedömer att buller och luftföroreningar på stranden inte är av en sådan omfattning att trafiken medför någon olägenhet för människors hälsa. Risker för förorening av grund- och ytvatten bedöms också som liten. Så länge dynkanten inte påverkas är risken liten för skador på djur- och växtliv. Nämnden saknar behörighet att ingripa mot överträdelser av terrängkörningslagen. Denna uppgift ankommer på Polismyndigheten.

Strandmiljö Laholm (föreningen) har överklagat nämndens beslut och yrkar att länsstyrelsen, med upphävande av nämndens beslut, återförvisar ärendet till nämnden med instruktion om att myndigheten omedelbart ska vidta åtgärder som medför att den aktuella strandtrafiken upphör. Alternativt yrkar föreningen att länsstyrelsen direkt förordnar att sådana åtgärder vidtas. I överklagandet anför föreningen bland annat följande: Under en längre tid har omfattande trafik med bilar och andra motordrivna fordon skett på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand. Detta orsakar bland annat buller och andra olägenheter för närboende, skador på växt- och djurliv samt risk för andra miljöstörningar. Trafiken är inte ringa eller av tillfällig natur. Under vinterhalvåret parkerar motorfordon längs en sträcka om cirka 5 kilometer på stranden. Under sommarhalvåret avgränsas tre "bilfria" områden med betonggrisar. Dessa områden utgör sammanlagt cirka 16 % av stranden. En vacker sommardag kommer cirka 2 500 bilar till stranden. Det föreligger en risk för oljespill från bilarna. Dessutom sker olovlig camping i stor omfattning på stranden. Detta orsakar bland annat nedskräpning. Sanden packas hårt på grund av fordonstrafiken. Det medför att kapillärkraften ökar och att sanden därmed kontinuerligt drar upp grundvatten så att den förblir fuktig. Sådan sand har svårare att bilda dyner. De 16 bilnedfarterna till stranden skär genom dyner och hedkanter. Vid storm trycks havsvattnet upp där och sargar hed- och dynkanter. Det är också tydligt att trafiken utgör ett brott mot terrängkörningslagen. I propositionen till terrängkörningslagen omnämns särskilt problemet med biltrafik på sandstränderna i södra Sverige. Dessutom är körningen inte förenlig med gällande detaljplan. Till överklagandet har Strandmiljö Laholm bilagt fotografier samt en CD-skiva med bilder och en film.

Skäl för beslutet*Tillämpliga bestämmelser*

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken, MB, avser begreppet olägenhet för människors hälsa sådan störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

I enlighet med 26 kap. 1 § MB ska tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Det framgår av 26 kap. 9 § MB att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får dock inte tillgripas.

Som framgår av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) är körning på barmark i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har i beslut 2016-02-04, dnr 403-7582-15, avvisat föreningens talan och konstaterat att föreningen inte har klagorätt enligt PBL. MÖD har inte ändrat länsstyrelsens beslut i denna del. Dock har alla och envar, även föreningen, rätt att anmäla åtgärder som innebär överträdelser av detaljplan till nämnden som då har att pröva anmälan i ett tillsynsärende. Detta gäller även om föreningen inte har rätt att överklaga nämndens beslut till länsstyrelsen. Vidare har länsstyrelsen i beslut 2016-08-26, dnr 505-5450-16, till följd av Anita Wandels överklagande, återförvisat frågan om prövning av strandtrafikens förenlighet med rådande detaljplan till nämnden för prövning.

MÖD har också konstaterat att det i ärendet har uppkommit frågor som aktualiserar tillämpningen av bestämmelser om bl.a. strandskyddsdispens. Denna fråga ska emellertid i första hand prövas av kommunen som är tillsynsmyndighet och ärendet överlämnas därför till nämnden för prövning i denna del. En särskild fråga i detta sammanhang är om den aktuella motortrafiken sker på mark som fortfarande omfattas av strandskydd och i så fall i vilken utsträckning.

2016-11-22

505-6350-16

Föreningen anför också att körningen medför störningar för människors hälsa och miljön. Av förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 2, s. 109)

framgår att begreppet olägenhet för människors hälsa endast omfattar sådana störningar som är av någon betydenhet och som inte är av helt tillfällig natur samt som kan vara skadliga i antingen fysiskt eller psykiskt hänseende på en människas hälsotillstånd. Även sådana störningar som i första hand påverkar välbefinnandet i inte ringa grad omfattas. Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan anses vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande, till exempel buller.

Länsstyrelsen har i tidigare beslut 1 maj 2015 (dnr 505-3005-15) noterat att buskörning pågår på stranden, vilket med stor sannolikhet medför buller och avgaslukt som kan vara störande för människor som befinner sig i närheten. Även körning på stranden i allmänhet kan säkerligen upplevas som störande, i synnerhet för närboende. Länsstyrelsen vidhåller dock sin tidigare bedömning att tillsammans körning på stranden sannolikt inte orsakar någon svårare störning för de närboende genom buller eller avgaslukt. Den buskörning som pågår på stranden bedöms inte vara av en sådan omfattning att den kan anses innebära en olägenhet för människors hälsa.

Eventuella miljöstörningar på grund av körningen får antas vara förhållandevis lindriga. Risken för oljeläckage bedöms vidare vara liten. Länsstyrelsen finner därmed att det saknas skäl att ingripa mot körningen på stranden med stöd av miljöbalken. Länsstyrelsen initierar dock ett nytt, särskilt ärende för att utreda strandkörningens förenlighet med artskyddsförordningen (2007:845). Denna fråga prövas således inte i detta beslut.

Eventuella brott mot terrängkörningslagen samt överträdelse av campingförbudet enligt 15 § i de Allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Laholms kommun (LFS 1.3) är en polisiär angelägenhet och länsstyrelsen kan inte pröva dessa frågor. Det står dock var och en fritt att anmäla misstänkta överträdelser till Polismyndigheten.

Överklagandet ska, på grund av ovan angivna skäl, avslås i resterande delar.

I detta ärende har chefsjuristen Peter Jupén varit beslutande och länsjuristen Idakarin Bladh varit föredragande. I handläggningen har även tillförordnade enhetschefen Mauritz Sandholm och naturvårdshandläggare Malin Johansson deltagit.

Peter Jupén

Idakarin Bladh

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Sändlista:

sten@wandel.info

Strandmiljö Laholm, c/o Petersson, Måsvägen 68, 312 61 Mellbystrand

Miljö- och byggnadsnämnden, Laholms kommun, Humlegången 6, 312 80
Laholm

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

BESLUT
2018-03-02
Meddelat i Stockholm

Mål nr
M 4451-17

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-04-25 i mål nr M 3520-16, se bilaga A

INKOM: 2018-03-05
MÅLNR: M 864-18
AKTBIL: 1

PARTER

Klagande

1. Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Advokaterna Andreas Lindström och Caterina Carreman
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 28
211 34 Malmö

2. Kerstin Andersson
Ränneslön 193
312 95 Laholm

3. Bengt Göran Ejnarsson
Mellby 525
312 96 Laholm

4. Kenneth Ejnarsson
Bivägen 37
312 35 Laholm

5. Ann-Christin Johansson
Lasses väg 11
312 61 Mellbystrand

6. Bo Göran Karén
Görans väg 8
312 61 Mellbystrand

7. Marie Karén
Samma adress som 6

8. Bertil Magnusson
Rapphönsvägen 7
312 61 Mellbystrand

Dok.Id 1395514

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–15:00

9. Ingegärd Paulsson
Södra Strandvägen 44
312 61 Mellbystrand

10. Ingemar Paulsson
Samma adress som 9

11. Olof Paulsson
Karins väg 6
312 61 Mellbystrand

12. Inga Persson
Korhallsvägen 1
432 78 Tvååker

Motparter

1. Anita Wandel
Bandholtzgatan 27 A
432 52 Varberg

Ombud: Sten Wandel
Samma adress som 1

2. Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Advokaterna Andreas Lindström och Caterina Carreman
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 28
211 34 Malmö

SAKEN

Begäran om ingripande mot motorfordonstrafik på Skummeslövsstrand och Mellbystrand i Laholms kommun; nu fråga om återförvisning

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning i den delen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Laholms kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska upphäva punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och i andra hand återförvisa målet till nämnden för förnyad prövning. Kommunen har därutöver begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn. Till stöd för sitt yrkande har kommunen bl.a. anfört att domslutet är felaktigt och riktar sig mot kommunen utan att kommunen tidigare har varit part i målet eller beretts möjlighet att yttra sig.

Bo Göran Karén, Marie Karén, Kerstin Andersson, Bengt Göran Ejnarsson, Kenneth Ejnarsson, Ann-Christin Johansson, Bertil Magnusson, Ingegärd Paulsson, Ingemar Paulsson, Olof Paulsson och Inga Persson har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till länsstyrelsen för förnyad prövning. De har därutöver begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn. Till stöd för sitt yrkande har de anfört bl.a. att mark- och miljödomstolens förbud rör mark som de är fastighetsägare till och att ett förbud inte kan meddelas utan att de har fått möjlighet att yttra sig.

Anita Wandel har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun har tillstyrkt kommunens yrkanden, dvs. att punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom i första hand ska upphävas och i andra hand att målet ska återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Av 5 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar framgår att mål som har överklagats till mark- och miljödomstol ska handläggas enligt lagen om (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). Enligt 22 § ärendelagen får ett ärende inte avgöras utan att den som är part fått kännedom om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än parten och har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften (den s.k. kommuniceringsplikten). Bestämmelsen anger också under vilka omständigheter

domstolen får avgöra ett ärende utan att iaktta kommuniseringsplikten, t.ex. om avgörandet inte går parten emot.

Genom mark- och miljödomstolens domslut i punkten 1 förbjuds Laholms kommun att upplåta strandområdena i Skummeslövsstrand och Mellbystrand för parkeringsändamål. Förbudet är riktat mot kommunen och innebär därutöver en inskränkning i markanvändningen för ett antal fastighetsägare inom strandområdena. Både kommunen och de övriga enskilda som äger fastigheter inom de aktuella strandområdena är därmed att anse som parter som berörs av domslutet i punkten 1. Domen har emellertid meddelats till kommunens och de enskilda fastighetsägarnas nackdel utan att de har fått tillfälle att yttra sig i målet. Att nämnden fått tillfälle att yttra sig är inte tillräckligt, eftersom Laholms kommun är en självständig juridisk person. Mark- och miljödomstolens handläggning strider därmed mot 22 § ärendelagen.

Ärendelagen innehåller inte några bestämmelser om när ett mål ska återförvisas med anledning av rättegångsfel i underinstansen. Det finns dock skäl att i sådana fall tillämpa rättegångsbalken analogt. Enligt 50 kap. 26 § rättegångsbalken ska hovrätten även utan yrkande från part undanröja och återförvisa ett mål när domvilla enligt 59 kap. 1 § 1–3 rättegångsbalken har förekommit vid tingsrätten. Undanröjandet får avse domen i dess helhet eller endast överklagad del av domen.

Punkterna 2, 3 och 4 i mark- och miljödomstolens dom har inte överklagats till Mark- och miljööverdomstolen och får även anses som fristående till punkten 1. Det som mark- och miljödomstolen bestämde i punkterna 2, 3 och 4 i domen står därmed fast.

Avseende punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom kan konstateras att miljöbalken under vissa förutsättningar i och för sig kan anses tillämplig på aktuell företeelse. Den uteblivna kommunikeringen med kommunen och berörda fastighetsägare har emellertid medfört att av domen berörda parter inte har haft möjlighet att delta i processen. Det har därmed förekommit s.k. domvilla i mark- och miljödomstolen (59 kap. 1 § första stycket 2 rättegångsbalken).

Eftersom domvilla har förekommit ska Mark- och miljööverdomstolen enligt 50 kap. 26 § rättegångsbalken undanröja mark- och miljödomstolens dom i den överklagade delen och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Det innebär således att någon prövning i sak av förbudet inte har skett i Mark- och miljööverdomstolen.

Vid denna utgång förfaller yrkandena om syn.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Johan Svensson, referent, tekniska rådet Mikael Schultz samt tf. hovrättsassessorn Alexander Häggkvist.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Emelie Norberg Kling.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-04-25
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 3520-16

KLAGANDE

Anita Wandel
Vipemöllevägen 103
224 66 Lund

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands läns beslut den 29 augusti 2016 i ärende nr 505-5450-16,
se bilaga 1

SAKEN

Begäran om ingripande mot motorfordonstrafik på stranden i Skummeslövsstrand
och Mellbystrand, Laholms kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen förbjuder Laholms kommun att upplåta
strandområdena i Skummeslövsstrand och Mellbystrand för parkeringsändamål.
2. Mark- och miljödomstolen återförvisar målet till miljö- och byggnadsnämnden
såvitt gäller frågan om strandtrafikens förenlighet med bestämmelserna om
strandskydd.
3. Mark- och miljödomstolen återförvisar målet till länsstyrelsen såvitt avser
frågan om strandtrafikens förenlighet med artskyddsförordningen.
4. Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandet såvitt gäller eventuella
överträdelser av de lokala ordningsföreskrifterna och terrängkörningslagen.

Dok.Id 352317

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: vanernsborgs.tingsratt@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

BAKRGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun har genom skrivelse den 29 juni 2016 (dnr 2016-001378 Mi) meddelat Anita Wandel att nämnden inte avser vidta några åtgärder för att begränsa störningar m.m. från motorfordonstrafik på stranden i Laholms kommun. Anita Wandel överklagade nämndens beslut till länsstyrelsen, som den 29 augusti 2016 beslutade att återförvisa ärendet till nämnden för prövning av strandtrafikens förenlighet med gällande detaljplan samt att i övrigt avslå överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Anita Wandel har yrkat att åtgärder vidtas så att den körning med motordrivna fordon som sker på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand upphör. Vidare har yrkats att mark- och miljödomstolen håller sammanträde och syn. Anita Wandel har som grund för yrkandena anfört i huvudsak följande.

Som tidigare konstaterats i skrivelse till Laholms kommun, samt överklagande till Länsstyrelsen Hallands län, körs det sedan en längre tid och i stor omfattning bil och andra motordrivna fordon på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand. Detta orsakar bl.a. buller och andra olägenheter för närboende och skador på djur- och växtliv samt risker för andra miljöstörningar. Denna helt okontrollerade framfart av olika typer av motorfordon medför inte bara olägenheter utan även betydande risker för allvarliga skador och dödsfall för såväl barn som vuxna som vistas på stranden för rekreation. Hon anser att användningen av stranden för vägändamål i den omfattning som sker är en sådan miljöfarlig verksamhet som kommunen är skyldig att ingripa mot enligt kommunens generella tillsynsansvar enligt miljöbalken.

I länsstyrelsens beslut anges att länsstyrelsen inte ifrågasätter att bilkörningen "kan säkerligen upplevas som störande, i synnerhet för de närboende". Länsstyrelsen konstaterar sedan att en störning enligt miljöbalken inte kan vara av helt tillfällig natur. I detta fall är inte bilkörningen av tillfällig natur. Tvärtom sker den året runt, och under sommarmånaderna i synnerligen stor omfattning. Länsstyrelsen

konstaterar vidare att bilkörningen oftast är av stillsammare karaktär. Detta konstaterande gör länsstyrelsen utan att ha inhämtat någon form av utredning. Uttalandet får därför uppfattas som någon form av gissning eller allmänt tyckande från länsstyrelsens sida. Det är givetvis anmärkningsvärt att länsstyrelsen tar sig denna frihet utan att grunda sitt påstående på fakta. Bilarnas hastighet kan inte vara en sådan faktor som ensam avgör om körningen utgör en störning enligt miljöbalken.

Det bör vidare konstateras att risken för oljeutsläpp eller motsvarande från någon av de 2 500 bilar som befinner sig på stranden vissa sommardagar är betydande. Denna risk beaktas inte av länsstyrelsen i dess beslut.

Grovt uppskattat har trafiken på stranden åtminstone följande omfattning. Varje sommar har minst tio heta sommardagar. Dessa dagar kommer det ca 2 500 fordon till stranden, vilket medför minst 50 000 fordonsrörelser. Därutöver har varje sommar 82 mer vanliga dagar (perioden juni-augusti). Dessa dagar besöker minst 300 fordon stranden, vilket föranleder 49 500 fordonsrörelser ($82 \cdot 2 \cdot 300$). Övriga året besöks stranden av minst tio bilar per dag som parkerar och tjugo som aldrig parkerar, vilket leder till 10 920 fordonsrörelser ($273 \cdot (2 \cdot 10 + 20)$). Sammanlagt innebär detta minst 110 420 fordonsrörelser per år. Detta kan inte under några omständigheter anses vara av tillfällig karaktär. Även om en mindre andel av fordonsrörelserna inte är av stillsam karaktär utan snarare buskörning, blir det ändå sammanlagt ett stort antal buskörningar.

Det kan i detta sammanhang noteras att Båstad kommun gjort en annan bedömning av riskerna med oljeutsläpp från bilar i anslutning till stranden. Båstad kommun har krävt dagvattenutlopp med dubbelt filtreringsskydd för att fånga upp eventuella oljeutsläpp vid en asfalterad parkering vid ett nybyggt köpcentrum. Detta eftersom ett nära beläget vattendrag - som mynnar ut i havet - inte får förorenas. Samtidigt tillåter Laholms kommun tusentals bilar parkera och köra på stranden vid samma hav, i samma bukt.

På stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand sker sommartid omfattande camping. Laholms kommun är väl medveten om detta, men väljer ändå att inte ingripa. Campingen sker främst genom att husvagnar och husbilar ställs upp på stranden i strid med rådande campingförbud. Vissa sommarnätter kan antalet ekipage som campar på stranden överstiga 50 stycken. Kommunens underlåtenhet att ingripa mot detta leder till ett orimligt högt slitage av stranden, vilket i sin tur är att anse som en störning. Ytterligare skäl för ingripande föreligger därmed.

Länsstyrelsen konstaterar att det förekommer bilkörning i dynkanten, men att dynkanten inte innehåller några egentliga naturvärden. Detta är mycket förvånande. Strandängen i Skummeslövsstrand och Mellbystrand är unik och dess bevarande är av riksintresse. Bilkörningens skador på dynkanten är därför av mycket stort men för de naturvärden som berörs.

De senaste årens stormar har tagit hårt på dyn- och hedkanter. Expertis har påtalat att det, troligtvis pga. av bilkörningen, finns ett 20 cm djupt skikt av packad sand som havsvattnet vid stormar aldrig når ner till för att lösa upp. Är sanden hårt packad ökar kapillärkraften, vilket innebär att den packade sanden kontinuerligt drar upp grundvatten och därigenom alltid hålls fuktig. Den fuktiga sanden förs inte så lätt med vinden upp till dynkanten för att bilda nya dyner. Att torr, lös sand kan förflyttas med vinden upp till den yttre dynfoten och därmed bygga upp nya dyner för skydd mot stormar är synnerligen viktigt. Men denna naturliga process försvåras när sanden på stranden packas genom yttre påverkan genom trafik och parkering av motorfordon.

Det finns totalt 16 bilnedfarter till stranden. Eftersom dessa bryter ner genom dyner och hedkanter trycks havsvattnet upp i dem vid stormar och gräver sig in i sidorna på vägen och sargar hårt hed och dyner. När vattnet drar sig tillbaka följer sand, grus och makadam med vattnet ut på stranden. Bilvägarna borde därför inte finnas utan fyllas med sand och växtlighet samt ersättas med träspänger för funktionshindrade, cyklande och promenerande att ta sig till stranden på utan att dynkammar eller hedkanter förstörs.

På den aktuella stranden finns det inte någon planlagd väg eller annan form av vägrätt som omfattar det område där bilkörning/fordonstrafik frekvent äger rum. Stora delar av det aktuella strandområdet är enligt gällande detaljplan istället planlagd som parkmark. All bilkörning i detta område måste därför anses vara i strid med både terrängkörningslagen (1975:1313) och den gällande detaljplanen.

Miljö- och byggnadsnämnden har bestritt bifall till överklagandet och anfört i huvudsak följande.

Miljökontoret vidhåller tidigare beslut om att motorfordonstrafiken på stranden inte medför störning för människors hälsa och miljö. Frågan om packning av sand och påverkan på den naturliga processen att bilda nya dyner kommer att ingå i en planerad utredning av erosionsproblematiken vid kusten i Laholm. Det är känt att förhållandena varierar längs kuststräckan med bland annat med olika sandkvalité, i huvudsak finare material i söder och grövre i norr. Det pågår arbete med detaljplan för strandområdet i Skummeslöv och Mellbystrand.

DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 8 september 2016 i mål M 3574-16 konstaterat att föreningen Strandmiljö Laholms överklagande med begäran om ingripande mot strandtrafiken bl.a. berör frågor om strandskyddsdispens och artskyddsdispens och återförvisat föreningens överklagande till länsstyrelsen för prövning i sak. I sin fortsatta handläggning av ärendet har länsstyrelsen genom beslut den 22 november 2016 återförvisat prövningen av strandtrafikens förenlighet med detaljplan och strandskydd till miljö- och byggnadsnämnden samt beslutat att själv pröva trafikens förenlighet med artskyddsförordningen. I samma beslut har länsstyrelsen avslagit föreningens yrkande att återförvisa prövningen av trafikens påverkan på miljö- och hälsoskyddet.

Anita Wandel och Föreningen Strandmiljö Laholm har i huvudsak likalydande skrivelser överklagat länsstyrelsens beslut den 29 augusti 2016 respektive den 22

november 2016 och till mark- och miljödomstolen. Föreningen Strandmiljö Laholms överklagande handläggs av mark- och miljödomstolen i mål nr M 4737-16.

Genom vad som har bestämts genom länsstyrelsens beslut i målet med Föreningen Strandmiljö Laholm kommer frågorna om strandtrafikens förenlighet med detaljplan, strandskydd och artskydd prövas i respektive första instans. Domstolen, som av instansordningsprincipiella skäl delar länsstyrelsens bedömningar i dessa avseenden, finner att motsvarande återförvisning ska ske av samma frågor i detta mål. Länsstyrelsens beslut ska därför ändras i denna del så att också trafikens förenlighet med detaljplan och bestämmelserna om strandskydd återförvisas till miljö- och byggnadsnämnden. Eftersom länsstyrelsen tagit till sig artskyddsfrågan med anledning av föreningens överklagande finner domstolen det lämpligt att artskyddsfrågan också i detta mål ska återförvisas till länsstyrelsen för prövning.

Eventuella brott mot terrängkörningslagen och överträdelser av campingförbudet i 15 § i de lokala ordningsföreskrifterna för Laholms kommun gäller inte frågor som kan bli föremål för prövning av länsstyrelsen eller av mark- och miljödomstolen. Överklagandet i denna del ska därför avvisas.

Vad som återstår för mark- och miljödomstolen att pröva är således om det finns skäl att ingripa mot den aktuella motorfordonstrafiken med stöd av övriga bestämmelser i miljöbalken.

Med miljöfarlig verksamhet avses enligt definitionerna i 9 kap. 1 § miljöbalken bl.a. användning av mark på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom bl.a. utsläpp eller förorening av mark, luft och vattenområden eller som kan medföra olägenheter för omgivningen genom bl.a. buller, skakningar eller annat liknande.

Med olägenhet för människors hälsa avses enligt 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning som kan påverka hälsan menligt

och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning får ett upplåtande av ett naturområde annat än tillfälligt för fordonstrafik och parkering anses utgöra en miljöfarlig verksamhet för vilken Laholms kommun får anses som verksamhetsutövare. Verksamheten är inte tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9 kap. 6 § miljöbalken.

De verksamheter som inte omfattas av vare sig tillstånds- eller anmälningsplikt, så kallade U-verksamheter, har den kommunala miljönämnden tillsyn över. Även om en verksamhet inte är anmälningspliktig har verksamhetsutövaren ett ansvar att följa miljöbalkens allmänna hänsynsregler och regeln om egenkontroll i 26 kap. 19 §. Tillsynsmyndigheten kan även ställa krav på verksamhetsutövare med stöd av bestämmelserna om tillsyn i 26 kap. miljöbalken.

Av 26 kap. 9 § miljöbalken framgår att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt de föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda får dock inte tillgripas.

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. miljöbalken iakttas. Av 2 kap. 6 § samma lag följer att det för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Av utredningen i målet framgår att det rör sig om förhållandevis omfattande parkering och trafik som pågår året runt men intensifieras under sommarmånaderna. Laholms kommun hänvisar på sin hemsida, under rubriken ”Parkering kusten” besökande till ett mycket stort antal parkeringsplatser på stranden i Mellbystrand

mellan Mellbyvägen – Kolonivägen och i Skummeslöv mellan Ejdervägen – Kattvägen, Berntssons väg – Rydholmsvägen och Tallsätravägen – Fiskaregatan.

De aktuella parkeringsplatserna är belägna inom område som utgör riksintresse för naturvård och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § samt det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Parkeringen äger rum på ett sådant markslag som är känsligt för bl.a. föroreningar och detta utan att marken har hårdgjorts och uppsamlingssystem för omhändertagande av dagvatten m.m. har anordnats. Mark- och miljödomstolen bedömer att strandtrafiken riskerar att påtagligt skada riksintressena enligt 3 kap. 6 § och 4 kap. 2 §.

Domstolen kan inte se att den avvägning som ska göras enligt 2 kap. 6 § miljöbalken, med det underlag som redovisats i detta mål, kan falla ut till strandtrafikens och parkeringsverksamhetens fördel.

Av vad som anförts av den klagande kan mark- och miljödomstolen dra slutsatsen att det finns fog för att befara att störningarna från parkeringsverksamheten är stora. Sandstränder som saknar alla skydd mot sådana föroreningar som är typiska för parkeringar, olja, partiklar från däckslitage m.m. måste typiskt sett anses vara mycket olämpliga för parkering. De störningar som trafiken och parkeringen av bilar m.m. ger upphov till gör strandområdet delvis otillgängligt att nyttja för det rörliga friluftslivet. Något som talar för att detta inte skulle gälla i nu aktuellt fall har inte framkommit. I målet saknas varje underlag som ger stöd för att det inte skulle vara motiverat att överväga alternativ lokalisering av parkeringen eller t.o.m. alternativa sätt att tillgodose behovet av tillgång till strandområdet för besökare. Mark- och miljödomstolen bedömer att riskerna för störning genom buller och förorening är så påtagliga att verksamheten kan befaras medföra olägenheter i balkens mening.

Mot bakgrund av risken för både miljöskada och olägenheterna för människors hälsa kan verksamheten, i brist på underlag för de överväganden som ska göras enligt 2, 3 och 4 kap. miljöbalken, inte anses varav tillåtlig. Mot denna bakgrund

ska, till dess att en prövning av alternativ, skyddsåtgärder och begränsningar orsakad av den miljöfarliga verksamheten gjorts, verksamheten förbjudas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 16 maj 2017.

Gunnar Bergelin

Joel Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Joel Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Ink. 2016 09 27

Akt. M3520-16

Aktbil. 3

BESLUT

1 (5)

2016-08-29

505-5450-16

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R7INKOM: 2016-09-27
MÅLNR: M 3520-16
AKTBIL: 3Anita Wandel
Vipemöllevägen 103
224 66 Lund

(Delg.kv.)

Överklagande av beslut den 29 juni 2016 (dnr 2016-001378 Mi) att lämna hemställen om förhinder av motorfordonstrafik på strand utan åtgärd, Laholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen återförvisar ärendet till nämnden för prövning av strandtrafikens förenlighet med rådande detaljplan.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning. Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som du begär. Du bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas. Överklagandet får gärna skickas per e-post till halland@lansstyrelsen.se.

Historik och tidigare handläggning

Bilkörning och bilparkering har sedan flera årtionden ägt rum i Skummeslövstrand och Mellbystrand. Körningen har under en längre tid väckt missnöje hos närboende och frågan om dess tillåtlighet har vid ett flertal tillfällen varit uppe för prövning. De senaste åren har strandkörningen behandlats i ett flertal ärenden enligt nedan:

Den 21 november 2012 (MBN § 141) beslutade Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (nämnden) att körningen inte utgjorde någon olägenhet för människors hälsa eller miljö. Beslutet överklagades av Stefan Eliasson, men länsstyrelsen avvisade 1 februari 2013 (dnr 505-15-13) överklagandet eftersom Stefan Eliasson inte visats vara sakägare.

2016-08-29

505-5450-16

Den 25 mars 2015 (dnr 2015-24 Mi) meddelade nämnden i en skrivelse till klagande Karin Werke att det inte fanns skäl att ställa krav enligt miljöbalken på den aktuella motorfordonstrafiken. Karin Werke överklagade skrivelsen och länsstyrelsen fann att den var överklagbar. Länsstyrelsen avlog emellertid överklagandet den 1 maj 2015 (dnr 505-3005-15) eftersom buller och avgaslukt sannolikt inte skulle medföra någon störning för närboende vid stillsam körning och eftersom dynkanterna inte antogs ha några egentliga naturvärden. Karin Werke överklagade länsstyrelsens beslut och begärde inhibition. Mark- och miljödomstolen i Vänersborg avlog genom delbeslut den 26 maj 2015 (mål nr M 1931-15) inhibitionsyrkandet men yttrade att körningen var att betrakta som miljöfarlig verksamhet för vilken Laholms kommun var ansvarig såsom verksamhetsutövare. Ärendet prövades emellertid aldrig i sak av domstolen som avskrev ärendet den 6 oktober 2015 på grund av den klagandes bortgång.

Den 21 oktober 2015 (dnr 2015-1475 Mi) beslutade nämnden åter att lämna en begäran om åtgärder mot strandkörningen utan åtgärd. Föreningen Strandmiljö Laholm överklagade nämndens beslut, men länsstyrelsen fann att föreningen inte var klagoberättigad och avvisade överklagandet den 4 februari 2015 (505-7582-15). Föreningen överklagade länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg. Domstolen avlog överklagandet genom dom den 1 april 2016 (mål nr M 1074-16). Föreningen överklagade domen till Mark- och miljööverdomstolen. Något besked om prövningstillstånd har ännu inte meddelats.

Redogörelse för ärendet

Anita Wandel inkom den 10 juni 2016 med en skrivelse till nämnden, i vilken hon önskade att kommunen skulle vidta åtgärder mot strandkörningen. Nämnden beslutade den 29 juni 2016 (dnr 2016-001378 Mi) att besvara Anita Wandels skrivelse med att det inte finns skäl att ställa krav enligt miljöbalken på motorfordonstrafiken på stranden i Laholms kommun. Som skäl för beslutet angavs bland annat följande:

Buller och luftföroreningar från trafiken på stranden bedöms inte vara av sådan omfattning att den utgör någon olägenhet för människors hälsa. Risken för förorening av yt- och grundvatten bedöms som liten, liksom risken för större läckage av olja. Risken för skador på djur- och växtliv bedöms som liten, så länge dynkanten inte påverkas. Nämnden får inte ingripa mot terrängkörning eftersom det är en polisiär angelägenhet.

Anita Wandel har överklagat nämndens beslut och yrkar att länsstyrelsen med upphävande av det aktuella beslutet återförvisar ärendet till Laholms kommun med instruktion om att myndigheten ska vidta åtgärder som medför att trafiken på stranden upphör. Alternativt yrkas att länsstyrelsen direkt förordnar att sagda åtgärder vidtas. I överklagandet anför hon bland annat följande:

Bilar och andra motorfordon framförs på stranden i Skummelövsstrand och Mellbystrand. Detta har pågått under en längre tid och i stor omfattning. Körningen

orsakar buller och andra olägenheter för närboende, skador på växt- och djurliv samt risk för andra miljöstörningar. Risken för allvarliga skador och dödsfall är betydande för människor som vistas på stranden i rekreationssyfte. Användningen av stranden är att betrakta som miljöfarlig verksamhet som kommunen måste ingripa mot.

Störningen är inte av tillfällig natur. Risken för oljeutsläpp eller liknande är också betydande, eftersom 2 500 bilar kan befinna sig på stranden vissa sommardagar. Uppskattningsvis sker minst 110 420 fordonsrörelser per år på stranden. Buskörning förekommer också. Omfattande camping sker på stranden, men kommunen har valt att inte ingripa mot den.

Stranden har blivit hårt packad av all fordonstrafik. Kapillärkraften ökar i hårt packad sand, vilket gör att stranden alltid är fuktig. Därmed blåser ingen torr, lös sand iväg för att bilda nya dynor till skydd mot stormar. Det finns 16 bilnedfarter till stranden och dessa medför skador på hed och dyner.

Trafiken på stranden utgör ett brott mot terrängkörningslagen. På stranden finns varken planlagd väg eller annan vägrätt. Vidare strider strandtrafiken mot gällande detaljplan, eftersom stora delar av det aktuella strandområdet är planlagt som parkmark.

I överklagandet har Anita Wandel också länkat till en film som visar hur vatten sköljs upp längs med Rydholmsvägen i Skummeslövsstrand i samband med en storm.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken, MB, avser begreppet olägenhet för människors hälsa sådan störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

I enlighet med 26 kap. 1 § MB ska tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Det framgår av 26 kap. 9 § MB att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får dock inte tillgripas.

Enligt 16 kap. 12 § MB får överklagbara domar eller beslut överklagas av bland annat den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot.

Som framgår av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) är körning på barmark i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet.

Länsstyrelsens bedömning

Det nu överklagade beslutet är formulerat som ett svar på en skrivelse, men beslutet innebär att klagomålsärendet lämnas utan åtgärd. Länsstyrelsen finner därmed att beslutet är överklagbart.

Anita Wandel äger fastigheten Laholm Skummeslöv 3:70 med adress Wingrens väg 5 i Mellbystrand. Fastigheten ligger i nära anslutning till stranden där motortrafik sker. Mot denna bakgrund bedömer länsstyrelsen att det överklagade beslutet angår Anita Wandel på ett sådant sätt som avses i 16 kap. 12 § miljöbalken och att hon därför är klagoberättigad.

Anita Wandel har anfört att körningen på stranden är lagstridig på flera sätt. Bland annat uppger hon att körningen strider mot gällande detaljplan. Detta har dock inte prövats av nämnden. Länsstyrelsen kan inte avgöra frågan som första instans, varför ärendet i denna del måste återförvisas till nämnden för prövning.

Anita Wandel anför också att körningen medför störningar för människors hälsa och miljön. Av förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 2, s. 109) framgår att begreppet olägenhet för människors hälsa endast omfattar sådana störningar som är av någon betydelse och som inte är av helt tillfällig natur samt som kan vara skadliga i antingen fysiskt eller psykiskt hänseende på en människas hälsotillstånd. Även sådana störningar som i första hand påverkar välbefinnandet i inte ringa grad omfattas. Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan anses vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande, till exempel buller.

Länsstyrelsen har i tidigare beslut 1 maj 2015 (dnr 505-3005-15) noterat att buskörning pågår på stranden, vilket med stor sannolikhet medför buller och avgaslukt som kan vara störande för människor som befinner sig i närheten. Även körning på stranden i allmänhet kan säkerligen upplevas som störande, i synnerhet för närboende. För att störningen ska anses vara en olägenhet enligt miljöbalken måste den dock vara av mer än av helt tillfällig natur. Länsstyrelsen vidhåller sin tidigare bedömning att tillsammans körning på stranden sannolikt inte orsakar någon svårare störning för de närboende genom buller eller avgaslukt. Den buskörning som pågår på stranden bedöms inte vara av en sådan omfattning att den kan anses innebära som en olägenhet för människors hälsa.

Nämnden har bedömt att risken för skador på djur- och växtlivet är liten såvida inte dynkanten påverkas. Länsstyrelsens delar denna bedömning och finner att de aktuella dynkanterna heller inte uppvisar några egentliga naturvärden. Eventuella

miljöstörningar på grund av körningen får antas vara förhållandevis lindriga. Risken för oljeläckage bedöms vidare vara liten. Länsstyrelsen finner därmed att risken för skador på djur- och växtlivet är för liten för att det av denna anledning skulle finnas skäl att ingripa mot körningen på stranden med stöd av miljöbalken.

Länsstyrelsen vidhåller också att eventuella brott mot terrängkörningslagen är en polisiär angelägenhet och att länsstyrelsen inte kan utreda denna fråga. Det står dock var och en fritt att anmäla misstänkta överträdelser av terrängkörningslagen till Polismyndigheten.

Överklagandet i övrigt ska, på grund av ovan angivna skäl, avslås.

I detta ärende har chefsjuristen Peter Jupén varit beslutande och länsjuristen Tina Risberg varit föredragande. I handläggningen har även biträdande enhetschef Mauritz Sandholm deltagit.

Peter Jupén

Tina Risberg

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia:

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (mejl)
sten@wandel.info

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

BESLUT
2018-03-02
Stockholm

Mål nr
M 4552-17

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2018-03-05
MÅLNR: M 864-18
AKTBIL: 1

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-04-25 i mål nr M 4737-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Advokaterna Andreas Lindström och Caterina Carreman
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 28
211 34 Malmö

Motparter

1. Strandmiljö Laholm
c/o Sten Wandel
Bandholtzgatan 27 A
432 52 Varberg

2. Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

Ombud: Advokaterna Andreas Lindström och Caterina Carreman
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 28
211 34 Malmö

SAKEN

Begäran om ingripande mot motorfordonstrafik på Skummeslövsstrand och Mellbystrand i Laholms kommun; nu fråga om återförvisning

Dok.Id 1395826

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–15:00

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning i den delen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Laholms kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska upphäva punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och i andra hand återförvisa målet till nämnden för förnyad prövning. Kommunen har därutöver begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska hålla syn. Till stöd för sitt yrkande har kommunen bl.a. anfört att domslutet felaktigt riktar sig mot kommunen utan att kommunen tidigare har varit part i målet eller beretts möjlighet att yttra sig.

Strandmiljö Laholm har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun har tillstyrkt kommunens yrkanden, dvs. att punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom i första hand ska upphävas och i andra hand att målet ska återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Av 5 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar framgår att mål som har överklagats till mark- och miljödomstol ska handläggas enligt lagen om (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). Enligt 22 § ärendelagen får ett ärende inte avgöras utan att den som är part fått kännedom om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än parten och har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften (den s.k. kommuniceringsplikten). Bestämmelsen anger också under vilka omständigheter domstolen får avgöra ett ärende utan att iaktta kommuniceringsplikten, t.ex. om avgörandet inte går parten emot.

Genom mark- och miljödomstolens domslut i punkten 1 förbjuds Laholms kommun att upplåta strandområdena i Skummeslövsstrand och Mellbystrand för parkeringsändamål. Förbudet är riktat mot kommunen. Kommunen är därmed att anse som part som berörs av domslutet i punkten 1. Domen har emellertid meddelats till kommunens nackdel utan att kommunen har fått tillfälle att yttra sig i målet. Att nämnden fått

tillfälle att yttra sig är inte tillräckligt, eftersom Laholms kommun är en självständig juridisk person. Mark- och miljödomstolens handläggning strider därmed mot 22 § ärendelagen.

Ärendelagen innehåller inte några bestämmelser om när ett mål ska återförvisas med anledning av rättegångsfel i underinstansen. Det finns dock skäl att i sådana fall tillämpa rättegångsbalken analogt. Enligt 50 kap. 26 § rättegångsbalken ska hovrätten även utan yrkande från part undanröja och återförvisa ett mål när domvilla enligt 59 kap. 1 § 1–3 rättegångsbalken har förekommit vid tingsrätten. Undanröjandet får avse domen i dess helhet eller endast överklagad del av domen.

Punkten 2 i mark- och miljödomstolens dom har inte överklagats till Mark- och miljööverdomstolen och får även anses som fristående till punkten 1. Det som mark- och miljödomstolen bestämde i punkten 2 i domen står därmed fast.

Avseende punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom kan konstateras att miljöbalken under vissa förutsättningar i och för sig kan anses tillämplig på aktuell företeelse. Den uteblivna kommunikeringen med kommunen har emellertid medfört att av domen berörd part inte har haft möjlighet att delta i processen. Det har därmed förekommit s.k. domvilla i mark- och miljödomstolen (59 kap. 1 § första stycket 2 rättegångsbalken).

Eftersom domvilla har förekommit ska Mark- och miljööverdomstolen enligt 50 kap. 26 § rättegångsbalken undanröja mark- och miljödomstolens dom i den överklagade delen och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning. Det innebär således att någon prövning i sak av förbudet inte har skett i Mark- och miljööverdomstolen.

Vid denna utgång förfaller yrkandet om syn.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Johan Svensson, referent, tekniska rådet Mikael Schultz samt tf. hovrättsassessorn Alexander Häggkvist.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Emelie Norberg Kling.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-04-25
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 4737-16

KLAGANDE

Strandmiljö Laholm
c/o Sten Wandel
Vipemöllevägen 103
224 66 Lund

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 22 november 2016 i ärende nr
505-6350-16, se bilaga 1

SAKEN

Begäran om ingripande mot motorfordonstrafik på stranden i Skummeslövsstrand
och Mellbystrand, Laholms kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen förbjuder Laholms kommun att upplåta
strandområdena i Skummeslövsstrand och Mellbystrand för parkeringsändamål.
2. Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandet såvitt gäller eventuella
överträdelser av de lokala ordningsföreskrifterna.

YRKANDEN M.M.

Strandmiljö Laholm har yrkat att åtgärder vidtas så att den körning med motordrivna fordon som sker på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand upphör samt att mark- och miljödomstolen håller sammanträde och syn. Strandmiljö Laholm har som grund för yrkandet anfört i huvudsak följande.

Som tidigare konstaterats i skrivelse till Laholms kommun, samt överklagande till Länsstyrelsen Hallands län, körs det sedan en längre tid och i stor omfattning bil och andra motordrivna fordon på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand. Detta orsakar bl.a. buller och andra olägenheter för närboende och skador på djur- och växtliv samt risker för andra miljöstörningar. Denna helt okontrollerade framfart av olika typer av motorfordon medför inte bara olägenheter utan även betydande risker för allvarliga skador och dödsfall för såväl barn som vuxna som vistas på stranden för rekreation. Strandmiljö Laholm anser att användningen av stranden för vägändamål i den omfattning som sker är en sådan miljöfarlig verksamhet som kommunen är skyldig att ingripa mot enligt kommunens generella tillsynsansvar enligt miljöbalken.

I länsstyrelsens beslut anges att länsstyrelsen inte ifrågasätter att bilkörningen "kan säkerligen upplevas som störande, i synnerhet för de närboende". Länsstyrelsen konstaterar sedan att en störning enligt miljöbalken inte kan vara av helt tillfällig natur. I detta fall är inte bilkörningen av tillfällig natur. Tvärtom sker den året runt, och under sommarmånaderna i synnerligen stor omfattning. Länsstyrelsen konstaterar vidare att bilkörningen oftast är av stillsammare karaktär. Detta konstaterande gör länsstyrelsen utan att ha inhämtat någon form av utredning. Uttalandet får därför uppfattas som någon form av gissning eller allmänt tyckande från länsstyrelsens sida. Det är givetvis anmärkningsvärt att länsstyrelsen tar sig denna frihet utan att grunda sitt påstående på fakta. Bilarnas hastighet kan inte vara en sådan faktor som ensam avgör om körningen utgör en störning enligt miljöbalken.

Det bör vidare konstateras att risken för oljeutsläpp eller motsvarande från någon av

de 2 500 bilar som befinner sig på stranden vissa sommardagar är betydande. Denna risk beaktas inte av länsstyrelsen i dess beslut.

Grovt uppskattat har trafiken på stranden åtminstone följande omfattning. Varje sommar har minst tio heta sommardagar. Dessa dagar kommer det ca 2 500 fordon till stranden, vilket medför minst 50 000 fordonsrörelser. Därutöver har varje sommar 82 mer vanliga dagar (perioden juni-augusti). Dessa dagar besöker minst 300 fordon stranden, vilket föranleder 49 500 fordonsrörelser ($82 \cdot 2 \cdot 300$). Övriga året besöks stranden av minst tio bilar per dag som parkerar och tjugo som aldrig parkerar, vilket leder till 10 920 fordonsrörelser ($273 \cdot (2 \cdot 10 + 20)$). Sammanlagt innebär detta minst 110 420 fordonsrörelser per år. Detta kan inte under några omständigheter anses vara av tillfällig karaktär. Även om en mindre andel av fordonsrörelserna inte är av stillsam karaktär utan snarare buskörning, blir det ändå sammanlagt ett stort antal buskörningar.

Det kan i detta sammanhang noteras att Båstad kommun gjort en annan bedömning av riskerna med oljeutsläpp från bilar i anslutning till stranden. Båstad kommun har krävt dagvattenutlopp med dubbelt filtreringsskydd för att fånga upp eventuella oljeutsläpp vid en asfalterad parkering vid ett nybyggt köpcentrum. Detta eftersom ett nära beläget vattendrag - som mynnar ut i havet - inte får förorenas. Samtidigt tillåter Laholms kommun tusentals bilar parkera och köra på stranden vid samma hav, i samma bukt.

På stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand sker sommartid omfattande camping. Laholms kommun är väl medveten om detta, men väljer ändå att inte ingripa. Campingen sker främst genom att husvagnar och husbilar ställs upp på stranden i strid med rådande campingförbud. Vissa sommarnätter kan antalet ekipage som campar på stranden överstiga 50 stycken. Kommunens underlåtenhet att ingripa mot detta leder till ett orimligt högt slitage av stranden, vilket i sin tur är att anse som en störning. Ytterligare skäl för ingripande föreligger därmed.

Länsstyrelsen konstaterar att det förekommer bilkörning i dynkanten, men att dynkanten inte innehåller några egentliga naturvärden. Detta är mycket förvånande. Strandängen i Skummeslövsstrand och Mellbystrand är unik och dess bevarande är av riksintresse. Bilkörningens skador på dynkanten är därför av mycket stort men för de naturvärden som berörs.

De senaste årens stormar har tagit hårt på dyn- och hedkanter. Expertis har påtalat att det, troligtvis pga. av bilkörningen, finns ett 20 cm djupt skikt av packad sand som havsvattnet vid stormar aldrig når ner till för att lösa upp. Är sanden hårt packad ökar kapillärkraften, vilket innebär att den packade sanden kontinuerligt drar upp grundvatten och därigenom alltid hålls fuktig. Den fuktiga sanden förs inte så lätt med vinden upp till dynkanten för att bilda nya dyner. Att torr, lös sand kan förflyttas med vinden upp till den yttre dynfoten och därmed bygga upp nya dyner för skydd mot stormar är synnerligen viktigt. Men denna naturliga process försvåras när sanden på stranden packas genom yttre påverkan genom trafik och parkering av motorfordon.

Det finns totalt 16 bilnedfarter till stranden. Eftersom dessa bryter ner genom dyner och hedkanter trycks havsvattnet upp i dem vid stormar och gräver sig in i sidorna på vägen och sargar hårt hed och dyner. När vattnet drar sig tillbaka följer sand, grus och makadam med vattnet ut på stranden. Bilvägarna borde därför inte finnas utan fyllas med sand och växtlighet samt ersättas med träspänger för funktionshindre, cyklande och promenerande att ta sig till stranden på utan att dynkammar eller hedkanter förstörs.

På den aktuella stranden finns det inte någon planlagd väg eller annan form av vägrätt som omfattar det område där bilkörning/fordonstrafik frekvent äger rum. Stora delar av det aktuella strandområdet är enligt gällande detaljplan istället planlagd som parkmark. All bilkörning i detta område måste därför anses vara i strid med både terrängkörningslagen (1975:1313) och den gällande detaljplanen.

Miljö- och byggnadsnämnden har bestritt bifall till överklagandet och anfört i

huvudsak följande.

Miljökontoret vidhåller tidigare beslut om att motorfordonstrafiken på stranden inte medför störning för människors hälsa och miljö.

Frågan om packning av sand och påverkan på den naturliga processen att bilda nya dyner kommer att ingå i en planerad utredning av erosionsproblematiken vid kusten i Laholm. Det är känt att förhållandena varierar längs kuststräckan med bland annat med olika sandkvalité, i huvudsak finare material i söder och grövre i norr. Det pågår arbete med detaljplan för strandområdet i Skummeslöv och Mellbystrand.

DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har i dom den 8 september 2016, mål nr. 3574-16, konstaterat att en ideell förening har rätt att överklaga ett tillsynsbeslut som har koppling till beslut om tillstånd eller dispens i miljöbalken och bedömt att föreningen Strandmiljö Laholms talan aktualiserar frågor om bl.a. strandskyddsdispens och artskyddsdispens. Mark- och miljööverdomstolen har därför undanröjt länsstyrelsens avvisningsbeslut och återförvisat målet för ny prövning till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har i det nu överklagade beslutet återförvisat målet vad gäller strandtrafikens förenlighet med bestämmelserna om strandskydd till miljö- och byggnadsnämnden för ny prövning och lagt upp frågan om trafikens förenlighet med artskyddsförordningen som ett nytt ärende som kommer att bli föremål för länsstyrelsens prövning.

Strandmiljö Laholms talan såvitt gäller frågan om trafikens förenlighet med detaljplanen och terrängkörningslagen avvisades av länsstyrelsen i beslut den 4 februari 2016 i ärende nr. 505-7582-15.

Eventuella överträdelser av campingförbudet i 15 § i de lokala ordningsföreskrifterna för Laholms kommun gäller inte frågor som kan bli föremål för

prövning av länsstyrelsen eller av mark- och miljödomstolen. Överklagandet i denna del ska därför avvisas.

Vad som återstår för mark- och miljödomstolen att pröva är således om det finns skäl att ingripa mot den aktuella motorfordonstrafiken med stöd av övriga bestämmelser i miljöbalken.

Med miljöfarlig verksamhet avses enligt definitionerna i 9 kap. 1 § miljöbalken bl.a. användning av mark på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljö genom bl.a. utsläpp eller förorening av mark, luft och vattenområden eller som kan medföra olägenheter för omgivningen genom bl.a. buller, skakningar eller annat liknande.

Med olägenhet för människors hälsa avses enligt 9 kap. 3 § miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning som kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning får ett upplåtande av ett naturområde annat än tillfälligt för fordonstrafik och parkering anses utgöra en miljöfarlig verksamhet för vilken Laholms kommun får anses som verksamhetsutövare. Verksamheten är inte tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 9 kap. 6 § miljöbalken.

De verksamheter som inte omfattas av vare sig tillstånds- eller anmälningsplikt, så kallade U-verksamheter, har den kommunala miljönämnden tillsyn över. Även om en verksamhet inte är anmälningspliktig har verksamhetsutövaren ett ansvar att följa miljöbalkens allmänna hänsynsregler och regeln om egenkontroll i 26 kap. 19 §. Tillsynsmyndigheten kan även ställa krav på verksamhetsutövare med stöd av bestämmelserna om tillsyn i 26 kap. miljöbalken.

Av 26 kap. 9 § miljöbalken framgår att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt de föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska

följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda får dock inte tillgripas.

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. miljöbalken iakttas. Av 2 kap. 6 § samma lag följer att det för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Av utredningen i målet framgår att det rör sig om förhållandevis omfattande parkering och trafik som pågår året runt men intensifieras under sommarmånaderna. Laholms kommun hänvisar på sin hemsida, under rubriken ”Parkering kusten” besökande till ett mycket stort antal parkeringsplatser på stranden i Mellbystrand mellan Mellbyvägen – Kolonivägen och i Skummeslöv mellan Ejdervägen – Kattvägen, Berntssons väg – Rydholmsvägen och Tallsätravägen – Fiskaregatan.

De aktuella parkeringsplatserna är belägna inom område som utgör riksintresse för naturvård och friluftslivet enligt 3 kap. 6 § samt det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Parkeringen äger rum på ett sådant markslag som är känsligt för bl.a. föroreningar och detta utan att marken har hårdgjorts och uppsamlingssystem för omhändertagande av dagvatten m.m. har anordnats. Mark- och miljödomstolen bedömer att strandtrafiken riskerar att påtagligt skada riksintressena enligt 3 kap. 6 § och 4 kap. 2 §.

Domstolen kan inte se att den avvägning som ska göras enligt 2 kap. 6 § miljöbalken, med det underlag som redovisats i detta mål, kan falla ut till strandtrafikens och parkeringsverksamhetens fördel.

Av vad som anförts av föreningen kan mark- och miljödomstolen dra slutsatsen att det finns fog för att befara att störningarna från parkeringsverksamheten är stora. Sandstränder som saknar alla skydd mot sådana föroreningar som är typiska för

parkeringar, olja, partiklar från däckslitage m.m. måste typiskt sett anses vara mycket olämpliga för parkering. De störningar som trafiken och parkeringen av bilar m.m. ger upphov till gör strandområdet delvis otillgängligt att nyttja för det rörliga friluftslivet. Något som talar för att detta inte skulle gälla i nu aktuellt fall har inte framkommit. I målet saknas varje underlag som ger stöd för att det inte skulle vara motiverat att överväga alternativ lokalisering av parkeringen eller t.o.m. alternativa sätt att tillgodose behovet av tillgång till strandområdet för besökare. Mark- och miljödomstolen bedömer att riskerna för störning genom buller och förorening är så påtagliga att verksamheten kan befaras medföra olägenheter i balkens mening.

Mot bakgrund av risken för både miljöskada och olägenheterna för människors hälsa kan verksamheten, i brist på underlag för de överväganden som ska göras enligt 2, 3 och 4 kap. miljöbalken, inte anses varav tillåtlig. Mot denna bakgrund ska, till dess att en prövning av alternativ, skyddsåtgärder och begränsningar orsakad av den miljöfarliga verksamheten gjorts, verksamheten förbjudas.

Vid denna bedömning saknas anledning att hålla sammanträde och syn i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 16 maj 2017.

Gunnar Bergelin

Joel Morales

I domstolens avgörande har deltagit t.f. chefsrådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Joel Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Ink. 2016-12-16

Akt. M 4737-16

3

BESLUT

2016-11-22

1 (5)

505-6350-16
VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R7

INKOM: 2016-12-16
MÅLNR: M 4737-16
AKTBIL: 3

Se sändlista

(Delg.kv.)

**Överklagande av Miljö- och byggnadsnämndens i Laholms kommun
beslut den 21 oktober 2015 (MBN § 158) att lämna begäran om förbud mot
motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd, Laholms kommun**

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen återförvisar ärendet till miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun vad gäller strandtrafikens förenlighet med bestämmelserna om strandskydd.

Länsstyrelsen beslutar att pröva frågan om strandtrafikens förenlighet med artskyddsförordningen i ett nytt, särskilt ärende.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning. Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som du begär. Du bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas.

Historik och tidigare handläggning

Fordonstrafiken på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand har pågått i många års tid och har varit föremål för ett flertal prövningar (se exempelvis länsstyrelsens ärenden nr 505-3005-15 och 505-5450-16). Klagomål från olika personer angående fordonstrafiken har i omgångar framförts till Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun.

Länsstyrelsen har i beslut 2016-02-04 (dnr 505-7582-15) avvisat Föreningen Strandmiljö i Laholms (föreningen) överklagande. Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har emellertid i dom 2016-09-08, mål nr M 3574-16, tillerkänt föreningen klagorätt enligt miljöbalken och undanröjt underinstansernas beslut och återförvisat ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har nu att pröva föreningens överklagande i sak i enlighet med MÖD:s dom.

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun (nämnden) beslutade den 21 oktober 2015 (MBN § 158) att lämna begäran om förbud mot motorfordonstrafik på stranden utan åtgärd. Som skäl för beslutet angavs bland annat följande: Föreningen Strandmiljö Laholm har inkommit med en skrivelse till Miljö- och byggnadsnämnden angående motorfordonstrafik på stranden i Skummeslöv och Mellbystrand. Föreningen anför att trafiken på stranden är en sådan miljöfarlig verksamhet som nämnden måste ingripa mot, samt att trafiken utgör ett brott mot terrängkörningslagen. Störningar från strandtrafiken omfattas av miljöbalken, men nämnden bedömer att buller och luftföroreningar på stranden inte är av en sådan omfattning att trafiken medför någon olägenhet för människors hälsa. Risker för förorening av grund- och ytvatten bedöms också som liten. Så länge dynkanten inte påverkas är risken liten för skador på djur- och växtliv. Nämnden saknar behörighet att ingripa mot överträdelser av terrängkörningslagen. Denna uppgift ankommer på Polismyndigheten.

Strandmiljö Laholm (föreningen) har överklagat nämndens beslut och yrkar att länsstyrelsen, med upphävande av nämndens beslut, återförvisar ärendet till nämnden med instruktion om att myndigheten omedelbart ska vidta åtgärder som medför att den aktuella strandtrafiken upphör. Alternativt yrkar föreningen att länsstyrelsen direkt förordnar att sådana åtgärder vidtas. I överklagandet anför föreningen bland annat följande: Under en längre tid har omfattande trafik med bilar och andra motordrivna fordon skett på stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand. Detta orsakar bland annat buller och andra olägenheter för närboende, skador på växt- och djurliv samt risk för andra miljöstörningar. Trafiken är inte ringa eller av tillfällig natur. Under vinterhalvåret parkerar motorfordon längs en sträcka om cirka 5 kilometer på stranden. Under sommarhalvåret avgränsas tre "bilfria" områden med betonggrisar. Dessa områden utgör sammanlagt cirka 16 % av stranden. En vacker sommardag kommer cirka 2 500 bilar till stranden. Det föreligger en risk för oljespill från bilarna. Dessutom sker olovlig camping i stor omfattning på stranden. Detta orsakar bland annat nedskräpning. Sanden packas hårt på grund av fordonstrafiken. Det medför att kapillärkraften ökar och att sanden därmed kontinuerligt drar upp grundvatten så att den förblir fuktig. Sådan sand har svårare att bilda dyner. De 16 bilnedfarterna till stranden skär genom dyner och hedkanter. Vid storm trycks havsvattnet upp där och sargar hed- och dynkanter. Det är också tydligt att trafiken utgör ett brott mot terrängkörningslagen. I propositionen till terrängkörningslagen omnämns särskilt problemet med biltrafik på sandstränderna i södra Sverige. Dessutom är körningen inte förenlig med gällande detaljplan. Till överklagandet har Strandmiljö Laholm bilagt fotografier samt en CD-skiva med bilder och en film.

Skäl för beslutet*Tillämpliga bestämmelser*

Enligt 9 kap. 3 § miljöbalken, MB, avser begreppet olägenhet för människors hälsa sådan störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

I enlighet med 26 kap. 1 § MB ska tillsynsmyndigheten på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

Det framgår av 26 kap. 9 § MB att en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får dock inte tillgripas.

Som framgår av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) är körning på barmark i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har i beslut 2016-02-04, dnr 403-7582-15, avvisat föreningens talan och konstaterat att föreningen inte har klagorätt enligt PBL. MÖD har inte ändrat länsstyrelsens beslut i denna del. Dock har alla och envar, även föreningen, rätt att anmäla åtgärder som innebär överträdelser av detaljplan till nämnden som då har att pröva anmälan i ett tillsynsärende. Detta gäller även om föreningen inte har rätt att överklaga nämndens beslut till länsstyrelsen. Vidare har länsstyrelsen i beslut 2016-08-26, dnr 505-5450-16, till följd av Anita Wandels överklagande, återförvisat frågan om prövning av strandtrafikens förenlighet med rådande detaljplan till nämnden för prövning.

MÖD har också konstaterat att det i ärendet har uppkommit frågor som aktualiserar tillämpningen av bestämmelser om bl.a. strandskyddsdispens. Denna fråga ska emellertid i första hand prövas av kommunen som är tillsynsmyndighet och ärendet överlämnas därför till nämnden för prövning i denna del. En särskild fråga i detta sammanhang är om den aktuella motortrafiken sker på mark som fortfarande omfattas av strandskydd och i så fall i vilken utsträckning.

Föreningen anför också att körningen medför störningar för människors hälsa och miljön. Av förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 2, s. 109)

framgår att begreppet olägenhet för människors hälsa endast omfattar sådana störningar som är av någon betydelse och som inte är av helt tillfällig natur samt som kan vara skadliga i antingen fysiskt eller psykiskt hänseende på en människas hälsotillstånd. Även sådana störningar som i första hand påverkar välbefinnandet i inte ringa grad omfattas. Med störningar som påverkar välbefinnandet avses störningar som inte är av sådan karaktär att de kan anses vara direkt hälsoskadliga men som ändå påtagligt inverkar på människors psykiska välbefinnande, till exempel buller.

Länsstyrelsen har i tidigare beslut 1 maj 2015 (dnr 505-3005-15) noterat att buskörning pågår på stranden, vilket med stor sannolikhet medför buller och avgaslukt som kan vara störande för människor som befinner sig i närheten. Även körning på stranden i allmänhet kan säkerligen upplevas som störande, i synnerhet för närboende. Länsstyrelsen vidhåller dock sin tidigare bedömning att tillsammans körning på stranden sannolikt inte orsakar någon svårare störning för de närboende genom buller eller avgaslukt. Den buskörning som pågår på stranden bedöms inte vara av en sådan omfattning att den kan anses innebära en olägenhet för människors hälsa.

Eventuella miljöstörningar på grund av körningen får antas vara förhållandevis lindriga. Risken för oljeläckage bedöms vidare vara liten. Länsstyrelsen finner därmed att det saknas skäl att ingripa mot körningen på stranden med stöd av miljöbalken. Länsstyrelsen initierar dock ett nytt, särskilt ärende för att utreda strandkörningens förenlighet med artskyddsförordningen (2007:845). Denna fråga prövas således inte i detta beslut.

Eventuella brott mot terrängkörningslagen samt överträdelse av campingförbudet enligt 15 § i de Allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Laholms kommun (LFS 1.3) är en polisiär angelägenhet och länsstyrelsen kan inte pröva dessa frågor. Det står dock var och en fritt att anmäla misstänkta överträdelser till Polismyndigheten.

Överklagandet ska, på grund av ovan angivna skäl, avslås i resterande delar.

I detta ärende har chefsjuristen Peter Jupén varit beslutande och länsjuristen Idakarin Bladh varit föredragande. I handläggningen har även tillförordnade enhetschefen Mauritz Sandholm och naturvårdshandläggare Malin Johansson deltagit.

Peter Jupén

Idakarin Bladh

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

Sändlista:

sten@wandel.info

Strandmiljö Laholm, c/o Petersson, Måsvägen 68, 312 61 Mellbystrand

Miljö- och byggnadsnämnden, Laholms kommun, Humlegången 6, 312 80
Laholm

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.